

(griechische Computer-Übersetzung)

Κριτική βιβλίου

Μεγάλη συμβολή στην αντιμετώπιση της αποικιακής εποχής και στη μείωση των ανισοτήτων στις κοινωνίες μας. Ένα δημοκρατικό εθνικό κοινοβούλιο, μια δημοκρατική συνέλευση της ΕΕ και μια παγκόσμια συνέλευση πρέπει να είναι το μέλλον μας. Το όλο πράγμα σημαίνει: συμμετοχικός σοσιαλισμός.

από τον Δρ. Κωνσταντίνο Καρρά

Στους Ολυμπιακούς Αγώνες, η διαδρομή των 100 μέτρων για όλους τους αθλητές ξεκινά από το μέτρο μηδέν. Αυτό είναι σωστό και δίκαιο. Αλλά σε μια κλινική της Στουτγάρδης δύο μωρά γεννιούνται την ίδια ημέρα. το ένα ως εκατομμυριούχος, το άλλο ως αποδέκτης του Hartz IV. Αυτό δεν είναι ούτε σωστό ούτε δίκαιο. Και αυτό γίνεται και συνεχίζεται εδώ και χιλιάδες χρόνια. Και αυτή η επίμονη αδικία οδήγησε τελικά την ανθρωπότητα σε συνεχείς πολέμους και στα σημερινά κλιματολογικά προβλήματα.

Έτσι κάπως προσπάθησα να καταστήσω κατανοητή την ερώτησή μου στον Γιάννη Βαρουφάκη σε μια εκδήλωση στις 25 Απριλίου 2019 στη Φρανκφούρτη. Δεν θα ήταν η σωστή απάντηση στην ερώτησή μου η κατάργηση της κληρονομιάς;

Γιάμης (στα Αγγλικά): Η απάντηση στην ερώτησή σου βρίσκεται στο βιβλίο μου. Εκεί προσπαθώ να εξηγήσω αυτό το πρόβλημα στην κόρη μου. Προτείνω σε κάθε παιδί που γεννιέται να λαμβάνει από το κράτος ένα κεφάλαιο εκκίνησης.

Ένα χρόνο αργότερα σχεδόν την ίδια μέρα, μια από τις κόρες μου μου χάρισε τις 1300 σελίδες του βιβλίου από τον Thomas Piketty. Μόλις διάβασα τις πρώτες λίγες σελίδες, ήξερα ήδη ότι αυτό το βιβλίο αφορούσε την ίδια ερώτηση που έθεσε στον Βαρουφάκη. Πρόκειται για τις άδικες ανισότητες στην κοινωνία.

Ο Thomas Piketty περιέγραψε τις ανισότητες των κοινωνιών των τελευταίων 1000 ετών. Χωρίζει τον πληθυσμό σε τρία στρώματα. Το κορυφαίο 10% των πλουσίων, το κατώτατο 50% και το 40% στο ενδιάμεσο. Η διανομή π.χ. του πλούτου σε αυτές τις τρεις κατηγορίες λείει πολύ περισσότερο από τον απλό μέσο όρο. Έτσι καθίστανται τα πράγματα σαφή και κατανοητά. Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό όλων των κοινωνιών που υπήρχαν μέχρι τώρα είναι «η ιερή» ιδιοκτησία. Εξάριση: οι κομμουνιστικές κοινωνίες.

Ο Thomas Piketty ξεκινά την περιγραφή του με την τριμερή κοινωνία. Ευγενείς, κληρικοί και αγρότες. Ακολουθούν οι περιγραφές των αποικιακών και εμπορίου σκλάβων. Η Ιδιοκτησία σκλάβων καταργήθηκε μεταξύ 1830 και 1888. Κάθε ιδιοκτήτης σκλάβων έλαβε μια μεγάλη κρατική αποζημίωση για την «ευεργετική του πράξη» - δηλαδή, την απελευθέρωση των σκλάβων. Στο νησί της Αϊτής, οι σκλάβοι που αποθηκεύονταν προσωρινά εκεί προς πώληση, επαναστάτησαν και απόκτησαν την ελευθερία τους. Αυτό όμως δεν άρεσε καθόλου στην Γαλλία, στη χώρα της ελευθερίας, της ισότητας και της αδελφότητας,. Έτσι και ανάγκασε την Αϊτή να παραδίσει κάθε χρόνο το 15% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος της στη Γαλλία. Για 125 χρόνια. μεταξύ 1825 και 1950!

Στη χρυσή εποχή της ιδιοκτησιακής κοινωνίας, δηλαδή μεταξύ 1880 και 1914, σε όλες τις δυτικές και ευρωπαϊκές χώρες ο πλούτος συσσωρεύτηκε μόνο σε λίγα χέρια. Το ανώτατο δέκατο κατείχε το 80-90% του πλούτου. Και τι ακολούθησε; Φυσικά. Ο πρώτος παγκόσμιος πόλεμος.

Τα κοινωνικά συστήματα και οι μετα-αποικιακές κοινωνίες που εμφανίστηκαν μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο είναι περισσότερο ή λιγότερο γνωστά σε αυτούς που σήμερα ζουν. Ο καπιταλισμός, η σοσιαλδημοκρατία, ο κομμουνισμός και τελικά η νέα χρυσή εποχή της ιδιοκτησιακής κοινωνίας, δηλαδή ο υπερκαπιταλισμός. Ο πλούτος έχει συσσωρευτεί ξανά σε λίγα άτομα. Ο κίνδυνος μιας νέας καταστροφής δεν είναι μόνο πιθανός. Μπορεί να τεκμηριωθεί ιστορικά από την πρώτη χρυσή εποχή.

Για να σωθεί η ανθρωπότητα, ο Thomas Piketty προτείνει την ιδέα του για μια μελλοντική κοινωνία. Συμμετοχικός σοσιαλισμός, ή όπως εγώ θα τον περιέγραφα: δημοκρατικός καπιταλισμός. Για να περιοριστεί το χάσμα μεταξύ του ανώτατου 10% και του κατώτατου 50% χρησιμοποιώντας δημοκρατικά εφαρμοσμένα μέτρα. Σε όλους τους τομείς της κοινωνίας. Εκπαίδευση, εισόδημα, πλούτος, υγεία, κλίμα κλπ. Οι προτάσεις του δεν μπορούν να είναι 100 τοις εκατό εξελεγχμένες. Όχι σε μια επανάσταση, αλλά να σε πολλά εξελικτικά μέτρα που μπορούν επίσης να ληφθούν και να εφαρμοστούν από τις σημερινές δυτικές κοινωνίες που βασίζονται στην αγορά. Θα μπορούσε να φορολογήσει κανείς τον υψηλότερο πλούτο και το εισόδημα ανάλογα προκειμένου να εξασφαλίσει το αρχικό κεφάλαιο, κεφάλαιο ξεκινήματος, για κάθε νεογέννητο. Θα μπορούσε να δώσει σε κάθε παιδί το ίδιο επίδομα εκπαίδευσης. Ένα παιδί που φτάνει στο πτυχίο πανεπιστημίου κοστίζει στο κράτος 200 χιλιάδες ευρώ. Αντίθετα, το παιδί που αποχωρεί με πιστοποιητικό από το δευτεροβάθμιο σχολείο, κοστίζει στο κράτος μόνο 70 χιλιάδες. Τα πολιτικά κόμματα χρηματοδοτούνται τώρα με εταιρικές δωρεές. Ο Thomas Piketty προτείνει ατομικές δωρεές. Κάθε άτομο που έχει δικαίωμα ψήφου λαμβάνει από το κράτος ένα χρηματικό ποσό, π.χ. 5 ευρώ, τα οποία δωρίζει στο κόμμα που επιθυμεί. Αυτό θα ήταν καλό για τη δημοκρατία.

Πολλά προβλήματα δεν μπορούν να λυθούν σε εθνικό επίπεδο. Η ένωση σε μεγαλύτερες διεθνείς κοινότητες είναι σημαντική και απαραίτητη. Αλλά η σημερινή Ευρωπαϊκή Ένωση κάνει τις διαφορές μεταξύ πλουσίων και φτωχών ακόμη μεγαλύτερες. Λείπει μια κοινή φορολογική και κοινωνική πολιτική, λείπουν και οι δημοκρατικοί θεσμοί. Εάν οι διεθνείς εταιρείες αποκομίζουν κέρδη στην αγορά της ΕΕ χωρίς να πληρώνουν φόρους, αυτό είναι ένδειξη φτώχειας για όλα τα έργα της ΕΕ. Οι πολίτες της Ευρώπης δεν τους παίρνουν στα σοβαρά. Ο Thomas Piketty προτείνει ένα ισχυρό Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο: την Ευρωπαϊκή Συνέλευση. Αυτή θα πρέπει επίσης να απαρτίζεται και από τους εκλεγμένους αντιπροσώπους των αντίστοιχων εθνικών κοινοβουλίων.

Τέλος, ο Thomas Piketty προτείνει επίσης μια παγκόσμια κοινοβουλευτική συνέλευση. Εδώ είναι επί του παρόντος δύσκολο να εφαρμοστούν οι δημοκρατικές αρχές. Υπάρχουν όμως προβλήματα που μπορούν να επιλυθούν μόνο σε παγκόσμιο επίπεδο. Κλίμα, ασφάλεια, πανδημίες, μετανάστευση κ.λπ.

Το συμπέρασμά μου: μεγάλο μέρος του περιεχομένου στις 1300 σελίδες δεν είναι καινούργιο, αλλά είναι γραμμένο έτσι ώστε ο αναγνώστης να ανακαλύπτει ο ίδιος νέα πράγματα. Ναι, ο αναγνώστης καλείται πρακτικά να σκεφτεί για τη μείωση των ανισοτήτων και να συνεισφέρει τις δικές του ιδέες και προτάσεις για βελτίωση. Αυτό που είναι νέο είναι η κοινή και συγκριτική άποψη των κοινωνιών ανισότητας σε παγκόσμιο επίπεδο. Αυτό καθιστά σαφές - άβολα για εμάς τους Ευρωπαίους - ποια εκμετάλλευση και καταπίεση έχουμε κάνει στην ανθρωπότητα κατά τη διάρκεια του αποικισμού. Για όσους εξακολουθούν να μιλούν για ευρωπαϊκές αξίες, συνιστάται αυτό το βιβλίο. Και δεν πρέπει να πιστεύετε ότι η αποικιακή περίοδος είναι πολύ πίσω στο παρελθόν. Οι παππούδες μου π.χ. γεννήθηκαν τη δεκαετία του 1860. Δηλαδή στην εποχή εκείνη που πλούτιζαν οι ιδιοκτήτες και έμποροι σκλάβων. Η σκέψη για το τι, εάν ο παππούς μου ήταν επίσης ιδιοκτήτης σκλάβων δεν χρειάζεται να με ανησυχεί. Ξέρω

ότι αυτός ήταν βοσκός στα βουνά της Αρκαδίας. Αλλά πόσοι από τους πλούσιους συνομηλικούς μου μπορούν να είναι απαλλαγμένοι από τέτοιες σκέψεις;

Σήμερα στις ευρωπαϊκές κοινωνίες ιδιοκτησίας, υπάρχουν ακόμη οι τοξίνες της αποικιακής εποχής. Και η προθυμία αποτοξίνωσης από τις ενδιαφερόμενες χώρες είναι σχεδόν αμελητέα. Όσο οι Ευρωπαίοι αρνούνται να ασχοληθούν με την αποικιακή ιστορία, θα πρέπει να αποφύγουμε να λέμε συνθήματα όπως πχ «οι ευρωπαϊκές μας αξίες».

Ενώ γράφω αυτές τις γραμμές (9 Ιουλίου 20, στις 8:10 μ.μ.), ακούω επίσης τον Deutschlandfunk. Αναφέρει για τον Robert Koch, τον εξαιρετικό αποικιακό γιατρό από τη γερμανική Δυτική Αφρική και το ομώνυμο ινστιτούτο της Γερμανίας. Σε αυτή την εκπομπή αναφέρεται επίσης ότι τον Μάρτιο του τρέχοντος έτους (2020!) Γάλλοι γιατροί πρότειναν να γίνει η δοκιμή εμβολίου κορώνας πρώτα στην Αφρική ή στην Ινδία. Τόσο καθαρός ρατσισμός. Τον 21ο αιώνα. Και αυτό, αν και επιβεβαιώνεται από την ανάλυση DNA και από όλους τους γνωστούς επιστήμονες, η γενετική ισότητα όλων των ανθρώπων.

Για εμάς τους Ευρωπαίους, η εξάλειψη του ρατσισμού από το μυαλό μας ξεκινά με την αντιμετώπιση της αποικιακής εποχής, λέει ο Mark Terkessidis στο βιβλίο του (2019): Ποια μνήμη μετράει; Αποικιακό παρελθόν και ρατσισμός σήμερα; Έχουμε ήδη ζητήσει από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση να διαγράψει τον όρο "ράτσα" από το άρθρο 3GG. Σε πολλά μέρη στη Γερμανία, ξεκινούν πρωτοβουλίες για τη μετονομασία ρατσιστικών ονομάτων οδών και πλατειών. Το πρόγραμμα ZDF "Die Anstalt" αναφέρθηκε σχετικά με αυτό στις 14.07.20. Το όνομα "Robert Koch", που ακούγεται συχνά στην κρίση της Κορώνας, πρέπει να διαγραφεί λόγω του αμφισβητήσιμου ρόλου του Robert Koch στη λεγόμενη "τροπική έρευνα", και το ινστιτούτο να μετονομαστεί, προτείνει ο Jürgen Zimmerer, Γερμανός ιστορικός και Άφρिका-γνώστης και καθηγητής της αφρικανικής ιστορίας στο Πανεπιστήμιο του Αμβούργου. (βλέπε σύνδεσμο, dlf, βιβλιοθήκη πολυμέσων, 9.07.20 η μετάδοση στις 8.10 μ.μ.). Είναι μόνο ένα μικρό βήμα. Πολλά άλλα που περιγράφει ο Thomas Piketty στο βιβλίο του πρέπει να ακολουθήσουν.

Τέλος, επιστρέφω στην ερώτησή μου προς τον Βαρουφάκη. Οι ίσες ευκαιρίες για μωρά που γεννιούνται την ίδια μέρα στην κλινική της Στουτγάρδης θα βελτιωθούν σημαντικά χάρη στα μέτρα που πρότεινε ο Piketty: το ίδιο κεφάλαιο εκκίνησης, το ίδιο επίδομα εκπαίδευσης, το βασικό εισόδημα, την ίδια ποιότητα διδασκαλίας και περισσότερη δημοκρατία. Υποστηρίζει την υψηλή φορολογία της κληρονομιάς. Από την άλλη πλευρά, εγώ επιμένω στο αίτημά μου να καταργηθεί εντελώς η κληρονομιά. Όπως στο πρωτάθλημα ποδοσφαίρου, όπου όλες οι ομάδες ξεκινούν με μηδέν πόντους κάθε χρόνο, έτσι παρόμοια, όλα τα νεογέννητα θα πρέπει να έχουν τις ίδιες συνθήκες εκκίνησης στη ζωή.

Θεωρώ τον εαυτό μου ευτυχή που διάβασα αυτό το βιβλίο και λέω: Ευχαριστώ Thomas Piketty.

<https://srv.deutschlandradio.de/themes/dradio/script/aod/index.html?audioMode=2&audioID=4&state=>

βλέπε ραδιο-εκπομπή: 9.07.20, ώρα 20.10

Στουτγάρδη, 16.07.2020

Στα γενέθλια της κόρης μου Nikola 16.07.1974 - 05.08.1991